

PM

Workshop 2 Dagvatten – dagvattenhantering i befintliga områden

Deltagande föreläsare och organisatörer: Linda Röjning – MER, Gerda Kinell, Miljödepartementet, Åsa Dahlhielm, ESEM och Daniel Stråe och Maja Granath - WRS.

Deltagande organisationer: Ekerö kommun, Hallstahammar kommun, HaV, Hjälmarens vattenvårdsförbund, Huddinge kommun, Håbo kommun, Köpings kommun, LRF, Länsstyrelsen i Södermanland, Norrvatten, Sigtuna kommun, Sigtuna Vatten och Renhållning AB, Smedjebacken kommun, Sollentuna kommun, Solna kommun, Tierps kommun, Uppsala länsstyrelse, Uppsala Vatten och Avfall och Västerås stad.

Presentationer

Dagen inleddes med en introduktion av Linda Röjning om Mälaren en sjö för miljoner och ett välkommande till alla deltagare.

Del 1. Om regeringens nya etappmål för dagvattenhantering – Gerda Kinell, Miljödepartementet

Gerda redovisade de etappmål som regering gav ut i början av året. Hon beskrev hur viktiga de är trots att lagstiftningen kring dagvatten inte är helt tydlig. Hon berättade även att regeringen har tillsatt en utredning kring vattenfrågor vid planläggning och byggande som ska vara klar 2023. Motiven för etappmålen är att städer växer väldigt snabbt idag, dagvatten är en betydande väg för föroreningar till recipienterna, samhället behöver anpassas sig för ett förändrat klimat samt för att dagvattenhantering kan bidra till olika ekosystemtjänster.

Vägledningen för etappmålen ska tas fram stegvis av Naturvårdsverket och kommer troligen inte redovisas i en samlad rapport, utan rapporteringen kommer ske på Naturvårdsverkets hemsida. Det är Naturvårdsverkets ansvar att kommunicera med kommunerna.

Laget runt

Varje deltagande kommun eller kommunalt bolag fick berätta kort om hur arbetet med dagvattenhantering i befintliga områden går inom deras respektive organisation.

Del 2. Eskilstuna dagvattenplan – Åsa Dalhielm ESEM

I Eskilstuna ligger vattenfrågorna högt på agendan, det är mycket exploatering inom kommunen och även fokus på hållbar dagvattenhantering. Det var kommunen som höll i arbetet med att ta fram en dagvattenplan. De insåg tidigt i arbetet att de juridiska frågorna var komplicerade och omfattande och bildade en separat grupp för att jobba med dessa frågor. Det var 15 personer från kommunens olika avdelningar som var del av projektorganisationen, på flera workshopar

deltog upp till 40 tjänstemän. Genom stort och brett deltagande är det lättare att implementera resultatet i verksamheten. I arbetet så sneglade de på andra kommuners krav med till exempel 20 mm som Stockholm stad har. I arbetet med dagvattenplanen tog de bland annat fram utredningar för att beräkna belastning från dagvatten, kartläggning av dikesföretag och recipienter, inventering av befintliga anläggningar och en skyfalls plan liksom en dagvattenåtgärdsplan för åtgärder i befintlig bebyggelse.

Positiva effekter med dagvattenplanen:

- De kan jobba förebyggande
- Tydlig ansvarsfördelning
- Möjlighet för VA-huvudmannen att äga öppna dagvattenanläggningar.

Före skyfallet som ledde till många översvämningar inom kommunen i juni 2021 hade styrelsen till ESEM bett dem ta fram en riskanalys. Analysen skulle bedöma hur en översvämning skulle påverka deras verksamhet, d.v.s. VA-försörjning. De kollade på två olika scenario - skyfall (snabba förlopp) och stigande å-nivå. Riskanalysen stämde väl med hur det blev vid översvämningarna. Det blev mycket fokus i media, bl.a. frågor om att de hade en riskanalys men inte hade vidtagit åtgärder. Detta jobbar de med nu. De har lagt ut rapporten från riskanalysen på kommunens hemsida men har valt att inte gå ut mer aktivt med den, det är inte VA-bolagets roll att sprida sådan information.

Fråga: Vilken/vilka lagstiftningar använder ni som stöd för era krav? Exempelvis ett krav på 20 mm fördröjning på fastighetsmark, finns det något lagstöd i detta krav?

- Nej det finns inte lagstöd för det men alla på kommunen är överens om kraven. De hänvisar till MKN.
- Kommunen har dock möjlighet att ställa krav på sina egna organisationer/bolag. De kan motivera exploatörer och förklara och ev. hota med att det inte går igenom från Länsstyrelsen. Det är ju i bygglovsprocessen det kommer in. De har ett politiskt beslut i ryggen - vill någon bygga där får de anpassa sig till det kravet.

Fråga: Hur ser ansvarsfördelningen ut?

- De har en dagvattentaxa - för bla anläggningar. Om exploateringen sker utanför VO så är det privat aktörs ansvar. De har många gamla anläggningar som de inte vet/har klart för sig vem som är ansvarig för. De har tagit fram en beskrivning för hur ansvaret ska fördelas mellan gata eller va-avdelningen för driftansvar.
- De jobbar med att införliva vissa diken - kommunledningskontoret har ansvaret för att jobba med markavvattningsföretag.

Fråga: Hur engagerar ni t.ex. de markägare som ingår i dikningsföretag?

- Det är kommunen som är markägare som får driva den frågan. Hittills är det kommunen som varit markägare i de markavvattningsföretag som varit aktuella. Erfarenheten säger att där det är problem där är markägarna ofta mer aktiva.

Del 3. Tillvägagångssätt att ta fram en åtgärdsplan – Daniel Stråe, WRS

Daniel berättade utifrån två olika kommunexempel om hur arbetet kan gå till för att ta fram åtgärdsplaner för dagvattenhantering i befintliga områden.

Maja Granath,

WRS AB